

Dopis snukovi
a jeho přítelkyni.

V Liberci
23. 2. 2019

Moji milí!

Chci vám poděkovat za to, že nás často navštěvujete. Vždy omládneme a opustí nás na chvíli zdravotní problémy. Je to oboustranné. Můžeme vždy mnoho věcí prodiskutovat. My, starší, vám předáme zkušenosti, vy naopak máte stále komplexnější přehled o novinkách současného světa. Každá vaše návštěva je pro nás vzpruhou a potěšením.

Nedávno jsme se dohvědili o daleké cestě, která vás oba čeká v letošním roce. Využijete možnost studovat jeden semestr v cizí zemi. Ač jste již několik let stále spolu, najednou jeden z vás poputuje do Švédska a druhý do Španělska. Přejeme vám to a povzrujeme vaše rozhodnutí za správné. Vaše rozšíření možností mne utvrzuje ve věře, že svět bude lepší a pokrok se nedá zadržet. Najednou jste oba konkrétními příklady, že státy Evropy dávají zelenou vzdělání.

Váš věk - 20 let - rozelený zkušenostmi jak školními, tak i mimoškolními aktivitami, nás uklidňuje v tom, že se ve světě nekrátek.

Prochází mi hlavou, jaké možnosti studia byly v dávné minulosti, jaké měli naši rodiče, my, naše děti a teď vy.

V minulosti mohli jít do světa na zkušenou pouze synové vrchnosty - šlechtý. Jejich cesty byly vykoupeny prací poddaného lidu. Není to až tak dávno, kdy byla křižena roba. Musím zmínit nejen sociální, ale i náboženský útlak, který vyháňel lidi za hranice. Ale ne, aby se vrátili vzdělanější, předem věděli, že se nemohou navrátit a museli za v nové zemi hledat obživu a víru. Bylo by to dlouhé povídání.

Často navštěvujete vaši prababičku, o kterou se staráme a které bude za 2 měsíce 99 let. Při sestavování rodokmenu jsme sledovali také sčítání lidu roku 1921 v jejím rodišti a okolí. Tehdy byl vaši prababička jeden rok. Bylo to po první světové válce, mnoho rodin bylo bez otce, často křístali i sirotci, které si rozdělili příbuzní i známi, větší děti musely jít do služby. Vzdělání měl pouze pan učitel a pan farář. V rubrice vzdělání - kdoumi číst a psát bylo často zaznamenáno - jen číst (u starších osob), v matrikách byly podpisy svědků často sří křížky u nichž p. farář zapsal jméno. Na studia nebylo ani pomyslení. Chlapec, který našel mecenáše mohl jít studovat na učitelský ústav. Při studiích dával kondice slabším žákům a přivydělával si všelijak. Po ukončení školy byli přidělováni často do západních úsek, kde šířili osvětu a mnohokrát byli rádci nejen dětem, ale i jejich rodičům.

Studovaných žen bývalo kdysi velmi málo. Častější pak byly učitelky (kromě většinou ručních prací), které se zavázaly k tomu, že se nevdají.

V obdobích válek nebo významných změn politických bývali vzdělaní lidé v přední linii odboje. Prosto byli také katykáři a likvidováni jako první.

Druhou světovou válku začali naši prarodiče už na svou kůži. Moji rodiče byli oba totálně nasazeni v Říši - v Německu. Vrátili se odtud s podlomným zdravím.

Po válce moji i dědečkovi rodiče začali nový život prakticky od nuly. Protože se nepřonevěřili svým ideálům, měli to velmi těžké. Předali nám ale štafetu, kterou pevně držíme a předáváme ji dál - svým dětem a teď už také všem vnoučatům. Čím jsme starší, tím víc obdivujeme naše rodiče. Dělalí co bylo v jejich silách, abychom my i naši sourozenci mohli vystudovat, naučili nás žít ekonomně a pomáhat těm, kterým nebylo dopřáno. Nevím, zda jsme jim stihli dostatečně poděkovat.

Vše, co jsme se od dětství naučili se nám mnohokrát hodilo.

Právě pro to, že víme, co obnáší dělat něco navíc, chválíme a obdivujeme vaši mimořádnou přičinnost.

Již na střední škole jste si samí v každé době dokázali najít brigádu. V průběhu roku to byly výpomoci na prodejních, o prázdninách provádění na zámcích - červený Lhoša, Hluboká, Hrubý Rohozec.

A teď na vysoké škole to jsou zase prodejny a o víkendech recepční v hostelu. Až máme starost o vaše zdraví.

Odloučení od sebe, které vás čeká, mohu přirovnat k našemu období po svatbě, kdy byl děda odvelen na rok vojny na východní Slovensko. Tato skutečnost stejně tak prověřila pevnost vašeho vztahu. Také jsme už v té době měli několik let společného života za sebou. Jak vidíte, jsme spolu již víc než padesát let.

Než odjedete, chceme vám sdělit, že vás máme rádi a těšíme se z každého vašeho úspěchu. A kdyby se někdy něco nepodařilo tak, jak jste si představovali, nevěšete hlavu. Život není vždy vystlán růžemi.

Přejeme vám, abyste prožili celý život v míru, hodně zdraví, spokojenosti, vzájemné tolerance - z těch růží co nejvíce krásy a vůně a co nejméně šení.

Váš babička i za dědu.

Ing. Věnceslava Košíčková,